

Seminární práce pro předmět Služby, projekty a práce s nezaměstnanými

Podpůrné programy Centra Forest

Vypracovala: **Pavla Mrázková**

UČO: **182626**

Obor: Mediální studia a žurnalistika + Sociální politika, sociální práce

JS 2006/ prezenční bakalářské studium

1. Projekty Phare 2003 a občanské sdružení SPOLU Olomouc

1.1 Podpůrné programy Centra Forest – základní informace

Podpůrné programy Centra Forest jsou součástí projektu Phare 2003 financovaného Evropským sociálním fondem EU a zaměřeného na zlepšení fungování trhu práce s důrazem na posílení aktivní politiky zaměstnanosti a integraci skupin obyvatelstva ohrožených sociálním vyloučením.

Podpůrné programy Centra Forest spadají do projektů druhé skupiny. Jsou realizovány Občanským sdružením SPOLU Olomouc.

Projekt má trvat patnáct měsíců a byl na něj poskytnut grant ve výši zhruba 32,5 tis. EURO. Je také spolufinancován i rozpočtem ČR. Zaměřuje se na region střední Moravy – především Olomouce. Podpůrné programy Centra Forest se potom rozeběhly v dubnu 2005 a trvat by měly do června 2006.

1.2 Občanské sdružení SPOLU Olomouc

Projekt organizuje občanské sdružení SPOLU Olomouc - Středisko podpory integrace a má jednoduchý název Spolu. Spolupracuje také s Programem Podporované zaměstnávání, které organizuje Agentura podporovaného zaměstnávání, která je rovněž součástí občanského sdružení SPOLU Olomouc.

Toto občanské sdružení vzniklo v roce 1995 jako nevládní nezisková organizace. Věnuje se začleňování lidí s handicapem do společnosti, jejich podpoře při hledání a vykonávání zaměstnávání, nabízí pro handicapované i volnočasové aktivity. Součástí činnosti SPOLU Olomouc je i pomoc handicapovaným formou osobní asistence nebo pomoc pro rodiny, které se dlouhodobě starají o osobu se zdravotním postižením.

2. Podpůrné programy Centra Forest

2.1. Charakteristika projektu

Takto je projekt charakterizován na seznamu ostatních projektů Phare 2003:¹

„Cílové skupiny projektu jsou dvě. Lidé s kombinovaným postižením, kteří se chtějí zařadit na otevřený trh práce (OTP) a sociální pracovníci, poskytující jim přímou podporu. Základní cíle projektu jsou rovněž dva. 1. cílem projektu je poskytnutí 40 uživatelům služby Podporované zaměstnání (PZ) podporu k nalezení a udržení si zaměstnání na OTP. Podpora spočívá v poradenství, individuálním vyhledávání pracovních míst, individuálním i kolektivním nácviku pracovních a sociálních dovedností, v přímé pracovní asistenci na pracovišti, osobní asistenci, vedoucí k osamostatnění se uživatele služby. 2. cíl projektu je zaměřen na poskytovatele služby-pracovní asistenty. Pro 40 asistentů je plánována realizace individuálních a kolektivních supervizí, odborných stáží a vzdělávacích a relaxačních pobytů jako prevence syndromu vyhoření - přímá práce s uživateli služby PZ je psychicky náročná. Závěrečným výstupem je 15-20 uživatelů služby PZ, zaměstnaných ve firmách na OTP a dlouhodobá stabilizace týmu pracovníků organizace.“

2.2. Cílové skupiny projektu a jeho uživatelé

Projekt má dvě cílové skupiny. První skupinou jsou osoby s kombinovaným postižením, které jim komplikuje hledání místa na otevřeném trhu práce, ale mají o něj zájem. Druhou cílovou skupinou jsou potom sociální pracovníci, kteří by těmto lidem měli poskytnout přímou podporu.

2.2.1 Cílová skupina sociálních pracovníků

Do projektu jsou zapojeni stávající pracovníci sdružení, kteří absolvují odborné vzdělávací pobyty a stáže. Budou jim umožněny odborné kolektivní i individuální supervize. Vzhledem k náročnosti práce spočívající v přímém kontaktu se zdravotně postiženými klienty, kterým nabízejí poradenství a podporu při hledání a udržení zaměstnání na otevřeném pracovním trhu, je nutné předcházet syndromu vyhoření, čemuž by měly dopomoci i relaxační pobyty pracovníků.

Pracovní asistenti by tak měli být připraveni na všechny úskalí spojená s prací s druhou cílovou skupinou projektu.

2.2.2 Cílová skupina lidí s kombinovaným postižením

Cílovou skupinou projektu jsou i lidé s různými handicap, které jim znesnadňují hledání práce na otevřeném pracovním trhu.

Jejich problémy s uplatněním má několik příčin. Za prvé je to jejich často nízké vzdělání a nízká kvalifikace. Dalším problémem, který je limituje už při samotném vyhledávání práce jsou nedostatečné sociální dovednosti, které jsou pro osoby bez postižení téměř samozřejmostí.

¹ Internetové stránky Phare - http://www.nvf.cz/phare/dokumenty2003/obsahy_2_1.doc (ze dne 28.4.2006)

Při výkonu práce mají někteří handicapovaní problémy i se samotnými pracovními dovednostmi, které jsou pro ně vzhledem k jejich postižení mnohem složitěji proveditelné.

Potíže mají i s orientací v systému distribuce informací o volných pracovních místech na otevřeném trhu práce, se znalostí a obsluhou počítačů a také s užíváním informačních a komunikačních technologií, jako je internet, telefon, e-mail apod

Problematická je pro ně i znalost a orientace v oblasti pracovních právních zákonů, stejně jako orientace ve zdrojích, ze kterých lze tyto informace získat.

Postižením je pro tyto lidi znesnadněno jednání s úřady i samotným zaměstnavatelem. Lidé s handicapem často potřebují alespoň v počátečním období (tedy po nástupu do zaměstnání) přímou osobní asistenci, aby si zvykli na nové prostředí, pracovní podmínky a orientovali v se v náplni jejich práce a tom, jak ji vykonávat.

Zaměstnávání lidí s handicapem je proto pro zaměstnavatele náročné z hlediska finančních prostředků. Klade o to větší nároky také na čas – déle trvá než se pracovník tzv. „zapracuje“, než získá potřebné pracovní návyky a dovednosti. Rychlost práce oproti osobám bez handicapu je také nižší. Zaměstnávání však sebou nese i nároky v rovině lidské – především na trpělivost zaměstnavatele a jeho ochotu vyjít člověku s handicapem vstříc.

Problematiky zaměstnávání handicapovaných v ČR se týká i nově přijatá legislativa Zákona o zaměstnanosti, která se mimo jiné snaží vytvořit širší a lepší podmínky pro zaměstnávání zdravotně postižených osob.

Zaměstnavatelé podle zákona mají povinnost vytvářet vhodná pracovní místa pro handicapované, umožnit jim provádění rehabilitace, zákon jim také ukládá zaměstnávat určité procento handicapovaných osob nebo nákupy výrobků z chráněných dílen atd.

Zákon také zvyšuje podporu na zřizování chráněných pracovních míst pro těžce zdravotně postižené, vyplácenou Úřady práce.

2.2.3 Uživatelé programu

Uživateli programu z cílové skupiny handicapovaných jsou klienti programu Podporované zaměstnání, který organizuje Agentura podporovaného zaměstnávání, občanské sdružení SPOLU Olomouc. Tento program sice není součástí projektu Phare, ale Podpůrné programy Centra Forest na něj mají jasnou a významnou návaznost.

Program podporovaného zaměstnávání je komplexní pomocí pro handicapované, kteří mají problémy s hledáním uplatnění na otevřeném pracovním trhu. Pomáhá při hledání zaměstnání, osobní asistenci při jeho výkonu, i podporou a pomocí zaměstnání si udržet. Podporuje a motivuje ale také zaměstnavatele k zaměstnávání handicapovaných nebo rodiny, které se dlouhodobě starají o handicapovaného.

Čtyřicet uživatelů (klientů) tohoto programu se tedy zapojilo do projektu Podpůrné programy Centra Forest. Do cílové skupiny programů ale kromě handicapovaných spadají i lidé s nízkou úrovní dosaženého vzdělání, absolventi a další mladí lidé bez předešlé praxe, ale i dlouhodobě nezaměstnaní.

3. Charakteristika Podpůrných programů Centra Forest

Tyto programy si kladou za cíl zvýšit možnost uplatnění svých klientů na otevřeném trhu práce, možnost udržení si zaměstnání a dalšího samostatného fungování v běžném životě i v práci.

Je to komplex 5 programů:

Základy práce s PC

Rozšířené základy práce s PC

Rozvoj pracovních dovedností

Individuální podpůrný program

Kurz aktivního sociálního učení

3.1 Základy práce s PC, Rozšířené základy práce s PC

3.1.1 Cíl kurzů

Tyto kurzy mají za cíl poskytnout svým uživatelům základní znalosti v oblasti počítačových technologiích. Jsou zaměřené především prakticky - na získání dovedností v obsluze počítače a základních programů, které bývají nejčastěji vyžadovány u žadatelů o zaměstnání. Obsahem kurzu jsou i informace o práci s informačními technologiemi souvisejícími s počítači.

3.1.2 Uživatelé a realizace

Tento kurz je zaměřen především na ty uživatele, u kterých je pravděpodobné, že tyto znalosti při ucházení se o zaměstnání využijí, ale i pro zájemce vyžadující větší podporu při učení a získávání dovedností.

Rozhodujícím faktorem je také individuální přístup, který umožňuje každému uživateli postupovat vlastním tempem, podle svých schopností a rychlosti, jakou se učí novým dovednostem v práci na počítači, a také více podpory při tomto učení.

Na rozdílnost schopností uživatelů reaguje i realizace programu. Kurz je organizován jednou týdně ve dvou paralelních skupinách, které jsou rozděleny podle rychlosti a možností pokroku uživatelů. Míra a schopnost porozumět je potom, jak už bylo zmíněno, rozhodující i při individuálním přístupu ke klientům kurzu.

3.1.3 Reakce na potřeby uživatelů

Program má pro klienty význam ve třech základních bodech:

- Znamená získání dovedností obsluhy a práce s PC
- Přináší znalost širokého a dobře využitelného zdroje informací (v podobě internetu)
- Usnadňuje integraci

Kurz přináší klientů možnost seznámit se se základními dovednostmi při práci s PC i s tím, jaké by pro ně mohlo být jejich využití, a to nejen v zaměstnání. Vzhledem k tomu, že právě neznalost obsluhy počítačů a práce ze základními programy je často požadována zaměstnavateli, zvýší absolvování kurzu možnost pracovního uplatnění.

Nabízí uživatelům seznámení se s informačními a komunikačními technologiemi, které počítač nabízí. Sekundární výhodou je potom přístup k zdrojům informací a schopnost práce s nimi, které mohou uživatelé využít při hledání zaměstnání.

Znalost internetu a informačních technologií s ním spojených má také významný vliv na jejich integraci. Umožňuje jim lepší kontakt s okolím, získávání nových kontaktů i přátel apod.

3.2 Rozvoj pracovních dovedností

3.2.1 Cíl kurzu

Tento skupinový program se snaží naučit případně rozšířit už získané pracovní dovednosti klientů. Je zaměřen na praktické dovednosti, které jsou požadovány zaměstnavateli a mohou tedy uživatelům pomoci při hledání místa na otevřeném trhu práce.

3.2.2 Uživatelé a způsob realizace

V tomto případě je program určen handicapovaným, kterým jejich handicap komplikuje vykonávání těchto činností nebo nejsou manuálně zruční. Jsou to tedy lidé, kterým často chybí právě tyto základní pracovní dovednosti, nebo je potřebují v dostatečné míře rozvinout, aby je mohli využít v případném zaměstnání.

Program spočívá ve skupinovém nácviku, který je jedenkrát až třikrát týdně organizován ve cvičné dílně. Uživatelé se v něm učí základním pracovními dovednostem např. v úklidových pracích, v práci na zahradě. Je zaměřen i na pomocné práce v kancelářích, montážní demontážní práce a podobně. Mnoho ze těchto dovedností má pro klienty využití i v běžném životě.

3.2.3 Reakce na potřeby uživatelů

Program uživatelům přináší:

- Základní pracovní dovednosti ve více oblastech
- Návyky při práci ve skupině
- Vyšší manuální zručnost

Širší spektrum dovedností z různých oblastí dodává uživatelům kurzu komplexnější soubor speciálních dovedností využitelných při práci, ale nejen zde. Většinu z těchto praktických dovedností mohou využít i v běžném životě.

Skupinově řešený výcvik je navíc naučí zvykat si na práci kolektivu a s tím související otázky organizace práce, komunikace mezi pracujícími, zodpovědnosti za jednotlivé úkoly apod.

Program přímo pomáhá zvýšit manuální zručnosti svých uživatelů a zmírnit tak jistá omezení, která způsobuje jejich handicap. Zvýšenou manuální zručnost mohou opět využít i v běžném životě.

3.3 Individuální podpůrné programy

3.3.1 Cíl kurzu

I tento nácvik se zaměřuje na pracovní dovednosti a dovednosti, které souvisejí s výkonem zaměstnání, ale je veden ryze individuální formou. Je tak dokonale přizpůsoben potřebám uživatele, jeho schopnostem, rychlosti s jakou je schopný se nové dovednosti učit, tomu, jak velkou asistenci potřebuje při jejich aplikaci v praxi.

3.3.2 Uživatelé a způsob realizace

Je určen pro uživatele programu podporovaného zaměstnání, kteří vyžadují vzhledem ke svému handicapu a svým schopnostem individuální přístup a individuální pomoc, aby bylo dosaženo většího úspěchu v jejich učení.

Je zaměřen na praktické dovednosti jiného rázu než je tomu v případě předešlého programu. Mezi vyučované dovednosti patří především používání komunikačních technologií, především telefonu, dovednosti při hospodaření s finančními prostředky, nácvik sebeobsluhy a pomoc při osamostatňování klienta, znalosti a orientace v systému veřejné dopravy a cestování veřejnou dopravou, ale také schopnost orientovat se ve městě a znát důležitá místa (úřady, nádraží, nemocnice, ale i obchody apod.).

Program je tedy realizován vždy na základě dohody a na žádost klienta. Individuální podporu pro klienta obstarávají osobní asistenti. Tato asistence (což je její výhodou) je poskytována v přirozeném prostředí klienta a její obsah je závislý i na přání a vůli klienta.

Program osobní asistence v OS SPOLU Olomouc stojí na třech pilířích:²

- Aktivace
- Rozvoj
- Kompenzace

3.3.3 Reakce na potřeby uživatelů

Přínos Individuálních podpůrných programů:

- Praktické a pracovní dovednosti
- Rozšíření kontaktu s okolím, integrace
- Individuální podpora při seberozvoji
- Zlepšení sebeobsluhy

² Internetové stránky Spolu Olomouc - Osobní asistence - <http://volny.cz/spolu///asistence.html> (ze dne 28.4.2006)

Individuální podpůrné programy přinášejí klientům rozšíření jejich praktických a pracovních dovedností o další skupinu, která se dá opět uplatnit i v běžném životě. Reaguje na klientovu potřebu cíleného rozvoje v téhle oblasti, se kterou mu pomáhá služba individuální osobní asistence, která je uzpůsobená podle jeho potřeb přání a tempa.

Má vliv i na klientovu integraci do společnosti, protože mu opět nabízí rozšíření jeho kontaktu s okolním světem.

Osobní asistence také napomáhá k zlepšení rozvoje uživatele a k významnému posunu v jeho sebeobsluze.

3.4 Kurz aktivního sociálního učení

3.4.1 Cíl kurzu

Oproti předešlým dvěma kurzům je kurz aktivního sociálního učení zaměřený na dovednosti primárně využitelné v běžném životě, které souvisí především s běžnou lidskou komunikací a dalšími návyky uplatnitelnými při jednání s lidmi. Klienti se učí, jak požádat o pomoc, jak se domluvit na změně. Učí se prosazovat a vyjadřovat své názory, učí si jak se například omluvit, nebo naopak vyjádřit díky, jak požádat o něco apod.

3.4.2 Uživatelé a způsob realizace

Učí se dovednostem, které jsou uplatnitelné v různých běžných životních situacích, a tomu, jak by se v takových situacích měli adekvátně chovat.

Tento program je určen pro handicapované, zájemce o program podporovaného zaměstnání a pro lidi, kteří doposud neměli příležitost se těmto dovednostem naučit jinde v důsledku soc. vyloučení apod.

Program je realizován jako třídní intenzivní kurz. Během těchto tří dnů jsou v skupinách s klienty řešeny modelové situace, jejichž prostřednictvím se klienti učím daným sociálním dovednostem.

Skupinová forma kurzu umožňuje klientům rozvíjet jejich komunikativní schopnosti a schopnosti sociální interakce, vytváření nových kontaktů a seznamování se s novými lidmi.

3.4.3 Reakce na potřeby uživatelů

Kurz pomůže klientům především v oblasti:

- Sociální návyky při komunikaci s lidmi
- Rozvoj komunikativních schopností
- Rozvoj schopnosti získávat nové kontakty

Klienti kurzu se naučí sociálním dovednostem a návykům, které uplatní v běžném životě, a naučí se přiměřenému chování v těchto situacích. Význam má i rozvoj schopností klientů komunikovat a zapojovat se do interakcí, navazovat nové kontakty apod.

4. Zhodnocení projektu Podpůrné programy Centra Forest

Vzhledem k tomu, že program by měl být ukončen až v červnu, nejsou zatím k dispozici žádná statistická data ani zhodnocení účinnosti a úspěšnosti programu. Projekt se dá proto zhodnotit pouze obecně.

4.1 Pozitivní přínos programu

Pozitivní stránky tohoto programu by se daly shrnout do několika bodů:

1. získání komplexního souboru dovedností
2. pomoc a podporu klientovi při hledání zaměstnání, motivace klientů
3. rozvoj sebesluhy klientů, osamostatnění
4. zvýšení počtu a kvality některých schopností, které může klient po absolvování kurzů nabídnout případnému zaměstnavateli
5. poskytnutí dovedností, které bude uživatel potřebovat při jednání se zaměstnavatelem, při práci v kolektivu
6. pomoc s integrací klienta do společnosti

Za situace, kdy klient využívá všechny z podpůrných programů, se mu dostává poměrně komplexního zvýšení dovedností potřebných pro získání zaměstnání. Právě tato provázanost je jednou z velkých předností programů. Spektrum dovedností, které klient získá je velmi široké a zvyšuje jeho možnost uplatnění.

Komplexnost programu vzhledem k souborům dovedností a pomoci které klientům nabízí je jednou z jeho předností, ale každý z jednotlivých kurzů má svoje klady. Je však zřejmé že potřebný účinek nejlépe vylají, budou-li využity komplexně. Na druhou stranu je třeba zohlednit případné rozdíly v dovednostech klient, protože pro některé klienty může být kurz zbytečný, jelikož potřebné dovednosti ovládají.

Pozitivním účinkem programu je jistě i vliv na aktivaci (nebo spíše neustálou reaktivaci) a především podporu klientů. Většina klientů účastnících se tohoto programu má zájem o uplatnění na otevřeném trhu práce a tento program může jejich motivaci ještě posílit a podpořit je v jejich snaze i po psychické stránce.

Program pomáhá klientům uvědomit si, co mohou pro zvýšení svého uplatnění udělat, a otevírá před nimi nové cesty seberozvoje a zvyšování dovedností.

Pozitivní je rozhodně propojení jednotlivých kurzů, ve kterých se klienti naučí potřebným dovednostem s následnou aktivní pomocí ze strany osobních (pracovních) asistentů při hledání volného pracovního místa, doprovodu při jeho získávání i asistence přímo na pracovišti při výkonu práce. Klient tak získá stálou oporu a podporu, která mu dosud v této oblasti chyběla. Přímá asistence na pracovišti omezí rizika, která by jinak pro klienta s handicapem při práci nastávala, ať už je to riziko zranění, nějaké chyby, nedorozumění se spolupracovníky nebo zaměstnavatelem atd.

Do jisté míry proti tomuto jde ale snaha vést klienty k samostatnosti a schopnosti zapojit se do pracovního procesu i běžného života bez asistence. Míra do jaké klient potřebuje pomoc asistenta je

individuální případ od případu. Tímto aspektem se zabývá Individuální podpůrný program, který nejen dbá na rozvoj dovedností klienta podle jeho schopností, ale i pomoc a podpora ze strany asistentů je závislá na tom, do jaké míry ji klient opravdu potřebuje. Tím je naplněn jeden z cílů rozvoje lidského kapitálu v případě této cílové skupiny, ale i snaha o co největší samostatnost a schopnost sebeobsluhy a seberozvoje klientů.

Škála dovedností, které klienti získávají, byť se jeví jako základní, jistě zvyšuje jejich šance na uplatnění, protože rozšiřuje prostor a druhy pracovních pozic, ve kterých by se na otevřeném trhu práce mohli uplatnit. Zvyšuje se tak jejich šance že vzbudí zájem nějakého zaměstnavatele a budou splňovat jeho podmínky pro přijetí na dané volné pracovní místo.

S tím souvisí i dovednosti, které účastníci kurzu získají a které se neváží přímo na výkon zaměstnání. Rozhovor (příjímací nebo kontaktní pohovor) s případným zaměstnavatelem má v mnoha případech velký dopad na rozhodnutí zaměstnavatele o přijetí či nepřijetí uchazeče. Uživatelé díky kurzům získávají v tomto směru dovednosti, které jim umožní lépe komunikovat se zaměstnavatelem, snadněji si s ním porozumět na lidské i faktické rovině. Rozvoj komunikativních dovedností jim bude přínosem i při hledání zaměstnání, např. přes úřady práce nebo agentury, stejně tak jim usnadní i jednání s jinými úřady (městská a obecní samospráva, apod.)

I v případě, že program nepovede k nalezení zaměstnání, budou poznatky z něj získané pro klienty přínosem i v běžném životě. V tomto směru se dají výsledky programu považovat za trvalé. Klienti už dovednosti získané během kurzů neztratí a budou je moci využívat.

Netýká se to pouze poznatků nepracovně zaměřených, jako je např. orientace ve městě nebo v systému veřejné dopravy a jejího užívání, ale i pracovních dovedností.

Otázka integrace handicapovaných do společnosti nesouvisí pouze s jejich uplatněním na otevřeném trhu práce. Integrace probíhá už v okamžicích, kdy si zaměstnání teprve hledají. Při jednání s úřady práce, městskými nebo obecními samosprávami, při kontaktování zaměstnavatelů dochází k jisté formě integrace zpět do společnosti. Dovednosti získané během kurzů uživatelům umožňují snadnější komunikaci i sociální interakci a tím se zvyšuje i jejich integrace.

Stejně tak při používání získaných dovedností v běžném životě má na integraci velký pozitivní vliv.

4.2 Slabé stránky programu

Program má i své slabé stránky, které jsou ale vázány spíše na jeho jednostranné zaměření v oblasti cílových skupin a charakteristik pracovního trhu, které chce svou činností ovlivňovat. Tyto slabé stránky jsou obecně spojeny s programy zaměřenými jednostranně pouze na rozvoj lidského kapitálu, zvyšování schopnosti uplatnění lidí apod. Další otázkou také je, do jaké míry budou znalosti klientů a dovednosti získané v kurzech programu dostačující pro zaměstnavatele.

Následující body tyto slabiny shrnují.

1. bez záruky získání zaměstnání
2. není návaznost na motivaci zaměstnavatelů přijímat handicapované
3. nízký přímý vliv na zaměstnanost cílové skupiny

Program má rozhodně přínos v oblasti rozvoje lidských zdrojů, ale jeho úspěch při řešení problémů nezaměstnaných osob s handicapem je rozhodně mnohem méně jistý, než by tomu bylo např. u programů, které přímo aktivně vytvářejí pracovní místa pro tuto cílovou skupinu.

Není jisté, do jaké míry bude mít tento program vliv na zaměstnanost klientů. Rozhodně o něco zvýší jejich šance na získání zaměstnání. Vzhledem ke svému zaměření, ale program nijak aktivně nevytváří nová pracovní místa a proto nemůže dát svým klientům záruku, že se jim podaří místo získat. Slabinou programu je tedy jeho jednostranné zaměření pouze na rozvoj lidského kapitálu.

Problematickou otázkou je také motivace zaměstnavatelů zaměstnávat handicapované. Ta je určitým způsobem řešena v Programu podporovaného zaměstnání, který ale není součástí Podpůrných programů Centra Forest. (Je tu ale patrná jistá spolupráce a návaznost těchto programů.)

Až definitivní statistické výsledky, ohlasy uživatelů (a jejich případných zaměstnavatelů) a na jejich základě vytvořené analýzy programu ukáží, do jaké míry měl program účinek na zaměstnanost svých uživatelů, zda jim pomohl získat zaměstnání a ovlivnil výraznějším způsobem zaměstnanost v daném regionu. Obecně se ale, jak už bylo zmíněno, dá říci, že tyto programy mají malý přímý vliv na snížení nezaměstnanosti mezi cílovou skupinou. Pro větší úspěšnost by bylo třeba je propojit s dalšími programy zaměřujícími se na jiné oblasti a charakteristiky trhu (např. programy motivující zaměstnavatele zaměstnávat cílovou skupinu, programy aktivní tvorby volných pracovních míst pro danou skupinu, apod.)

Použité zdroje:

Internetové zdroje:

- **Spolu Olomouc - občanské sdružení** - <http://volny.cz/spolu//index.html> (ze dne 28.4. 2006);
- <http://volny.cz/spolu//asistence.html> (ze dne 28.4. 2006)
- **Phare** - <http://www.nvf.cz/phare/> (ze dne 28.4. 2006);
- http://www.nvf.cz/phare/dokumenty2003/obsahy_2_1.doc (ze dne 28.4.2006)
- **Změny od roku 2005 – Bussinesinfo.cz** - <http://www.businessinfo.cz/cz/clanky/zmeny-od-roku-2005/1001172/> (ze dne 28.4. 2006)
- **Tiscali Kariéra | Nezaměstnanost – Nový zákon o zaměstnanosti změnil život nejen lidem bez práce** - http://www.tiscali.cz/jobs/jobs_center_040930.781309.html (ze dne 28.4. 2006)

Obsah:

1. Projekty Phare 2003 a občanské sdružení SPOLU Olomouc
 - 1.1 Podpůrné programy Centra Forest – základní informace
 - 1.2 Občanské sdružení SPOLU Olomouc
2. Podpůrné programy Centra Forest
 - 2.1. Charakteristika projektu
 - 2.2. Cílové skupiny projektu a jeho uživatelé
 - 2.2.1 Cílová skupina sociálních pracovníků
 - 2.2.2 Cílová skupina lidí s kombinovaným postižením
 - 2.2.3 Uživatelé programu
3. Charakteristika Podpůrných programů Centra Forest
 - 3.1 Základy práce s PC, Rozšířené základy práce s PC
 - 3.1.1 Cíl kurzů
 - 3.1.2 Uživatelé a realizace
 - 3.1.3 Reakce na potřeby uživatelů
 - 3.2 Rozvoj pracovních dovedností
 - 3.2.1 Cíl kurzu
 - 3.2.2 Uživatelé a způsob realizace
 - 3.2.3 Reakce na potřeby uživatelů
 - 3.3 Individuální podpůrné programy
 - 3.3.1 Cíl kurzu
 - 3.3.2 Uživatelé a způsob realizace
 - 3.3.3 Reakce na potřeby uživatelů
 - 3.4 Kurz aktivního sociálního učení
 - 3.4.1 Cíl kurzu
 - 3.4.2 Uživatelé a způsob realizace
 - 3.4.3 Reakce na potřeby uživatelů
4. Zhodnocení projektu Podpůrné programy Centra Forest
 - 4.1 Pozitivní přínos programu
 - 4.2 Slabé stránky programu

Použité zdroje: